

หลักสูตรการศึกษาต่อเนื่อง
ชื่อหลักสูตรการสานตะกร้าจากไม้ไผ่ จำนวน ๑๘ ชั่วโมง
ด้านความคิดสร้างสรรค์
ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอบัวเขต

ความเป็นมา

ส่งเสริมสนับสนุนเป็นการฝึกทักษะอาชีพตามแนวทางศูนย์ฝึกอาชีพชุมชน เพื่อพัฒนาอาชีพให้ประชาชนมีรายได้มีงานทำ เป็นการพัฒนาด้านอาชีพ การจัดอบรมการฝึกอาชีพตามความเหมาะสม และความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น

หลักการของหลักสูตร

การจักสานเป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นของชุมชน ที่สำคัญยิ่งต่อการดำรงชีวิตตั้งแต่อดีตจนถึง ปัจจุบัน การจักสานเป็นตัวอย่างหนึ่งที่แสดงให้เห็นภูมิปัญญาอันเฉลียวฉลาดของคนในท้องถิ่น ที่ใช้ ภูมิปัญญาสามารถนำสิ่งที่มีอยู่ในชุมชนมาประยุกต์ทำเป็นเครื่องมือเครื่องใช้ในชีวิตประจำวัน ซึ่งมี ประโยชน์ในการดำรงชีวิต การจักสานมีมานานแล้วและได้มีการพัฒนามาตลอดเวลาโดยอาศัยการ ถ่ายทอดความรู้จากคนรุ่นหนึ่งไปสู่คนอีกรุ่นหนึ่ง การดำรงชีวิตประจำวันของชาวบ้านส่วนใหญ่ไม่ได้ เอาความรู้หนังสือมาเกี่ยวข้อง การเรียนรู้ต่างๆ อาศัยวิธีการฝึกหัดและบอกเล่าซึ่งไม่เป็นระบบในการ บันทึก สะท้อนให้เห็นการเรียนรู้ความรู้ที่สืบทอดกันมาจากอดีตมาถึงปัจจุบันหรือที่เรียกกันว่าภูมิปัญญาท้องถิ่น กระบวนการถ่ายทอดความรู้จึงมีความสำคัญอย่างยิ่งที่ทำให้ภูมิปัญญาท้องถิ่นนั้น คงอยู่ต่อเนื่องและยั่งยืน การจักสานตะกร้าไม้ไผ่ ได้สืบทอดมาจากบรรพบุรุษ ถ่ายทอดภูมิปัญญาจากรุ่นสู่รุ่น เกิดจากความคิดในการนำเอาไม้ไผ่ซึ่งเป็นวัตถุดิบที่มีอยู่ในหมู่บ้าน นำมาแปรรูปเป็นตะกร้า

ดังนั้น สกร.อำเภอบัวเขต จึงจัดโครงการพัฒนาอาชีพหลักสูตรระยะสั้น (กลุ่มสนใจไม่เกิน ๓๐ ชั่วโมง) หลักสูตรการสานตะกร้าจากไม้ไผ่ ขึ้นเพื่อตอบสนองนโยบายและจุดเน้นการดำเนินงานส่งเสริมและสนับสนุนงานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ให้มีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล พร้อมทั้งมีประโยชน์ต่อการประกอบอาชีพและการลดรายจ่ายเพิ่มรายได้ของประชาชนในพื้นที่ อำเภอบัวเขต จังหวัดสุรินทร์

จุดมุ่งหมาย

๑. เพื่อให้ผู้เข้าอบรมเข้าใจและเห็นคุณค่าของต้นไม้ นำมาแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ได้
๒. เพิ่มทักษะงานฝีมือในการสานตะกร้า เพื่อการเรียนรู้และใช้เป็นอาชีพเสริมต่อไป
๓. เพื่อให้ผู้เข้าอบรมรู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ใช้จินตนาการและความคิดในทางที่สร้างสรรค์
๔. เป็นการอนุรักษ์และสืบทอดภูมิปัญญาท้องถิ่น การสานตะกร้าจากไม้ไผ่ให้คงอยู่ต่อไป และประชาชนทั่วไปที่ไม่มีอาชีพ หรือประชาชนที่มีอาชีพอยู่แล้ว แต่ต้องการพัฒนาอาชีพเดิมให้ดีขึ้น

โครงสร้างหลักสูตร

ที่	เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัด กระบวนการเรียนรู้	จำนวนชั่วโมง	
					ทฤษฎี	ปฏิบัติ
๑	ช่องทางการประกอบอาชีพการงาน ตระกร้าจากไม้ ไม้	๑.อธิบายความสำคัญของการประกอบอาชีพการงาน ตระกร้าจากไม้ ไม้ ๒.บอกความเป็นไปได้ของการประกอบอาชีพการงาน ตระกร้าจากไม้ ไม้ ๓.บอกทิศทางการประกอบอาชีพการงาน ตระกร้าจากไม้ ไม้	๑.ความสำคัญของการประกอบอาชีพการงาน ตระกร้าจากไม้ ไม้ ๒.ความเป็นไปได้ในการงาน ตระกร้าจากไม้ ไม้ -ความต้องการของตลาด -การใช้แรงงาน -การจัดหาวัสดุอุปกรณ์ ๓.แหล่งเรียนรู้ ๔.ทิศทางการประกอบอาชีพการงาน ตระกร้าจากไม้ ไม้	๑.ศึกษาข้อมูลจากเอกสาร สื่อ อิเล็กทรอนิกส์ สื่อของจริง เพื่อนำข้อมูล วิเคราะห์และใช้ในการประกอบอาชีพ ๒.ศึกษาดูงานในสถานประกอบการแหล่งเรียนรู้ต่างๆในอาชีพที่ตัดสินใจเลือก	๑ ชั่วโมง	๑ ชั่วโมง
๒	ทักษะอาชีพการงาน ตระกร้าจากไม้ ไม้	๑.สามารถอธิบายการเตรียมการประกอบอาชีพการงาน ตระกร้าจากไม้ ไม้ ได้ ๒.สามารถบอกขั้นตอนการงาน ตระกร้าจากไม้ ไม้ ได้ ๓.มีความรู้เรื่องคุณค่าทางการงาน ตระกร้าจากไม้ ไม้	๑.ขั้นเตรียมการประกอบอาชีพการงาน ตระกร้าจากไม้ ไม้ -สถานที่/พื้นที่ -การคัดเลือกวัสดุดิบ ๒.การเตรียมวัสดุดิบ -การคัดเลือกและวิธีการซื้อวัสดุดิบ -การทำแหล่งวัสดุดิบ ๓.ขั้นตอนการฝึกทักษะการงาน ตระกร้าจากไม้ ไม้	บรรยาย สาธิต ฝึกปฏิบัติจริง วิทยากรประเมินผล การงาน ตระกร้าจากไม้ ไม้	๓ ชั่วโมง	๖ ชั่วโมง
๓	การบรรจุภัณฑ์และการเก็บรักษาเพื่อการบริโภคหรือจำหน่าย	เพื่อสร้างบรรจุภัณฑ์ให้สามารถเอื้อประโยชน์ได้ดี มีความปลอดภัย ประหยัดและมีประสิทธิภาพ	๑.การเลือกบรรจุภัณฑ์ร่วมถึงการรักษาระดับคุณภาพ ให้ไว้ในระดับคงที่และยาวนานที่สุดที่จะเป็นไปได้ โดยการลดหรือกำจัดปัจจัยต่างๆ ที่มีผลกระทบต่อความสัมพันธ์ของผลิตภัณฑ์	บรรยายให้ความรู้ ผู้เรียนและวิทยากร ร่วมสนทนา แลกเปลี่ยนข้อมูล ความคิดเห็น สรุปความรู้	๑ ชั่วโมง	๔ ชั่วโมง
๔	การบริหารจัดการอาชีพอย่างมีประสิทธิภาพ และมีคุณธรรม	-เพื่อให้ผู้เรียนสามารถคิดราคา ต้นทุนการผลิต -เพื่อให้ผู้เรียนบอกเทคนิคกลยุทธ์ วิธีการขายด้วยช่องทางที่หลากหลาย -เพื่อให้ผู้เรียนสามารถวิเคราะห์ ปัจจัยเสี่ยงในการประกอบอาชีพ -เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณธรรมในการประกอบอาชีพ	๑. การคิดราคาต้นทุนการผลิต ๒. เทคนิค กลยุทธ์ และวิธีการขาย ๓. ปัจจัยเสี่ยงในการประกอบอาชีพ แนวทางในการป้องกันแก้ไข ๔. คุณธรรมจริยธรรมที่ดีในการประกอบ อาชีพ	บรรยายให้ความรู้ ผู้เรียนและวิทยากร ร่วมสนทนา แลกเปลี่ยนข้อมูล ความคิดเห็น สรุปความรู้และวิเคราะห์ ปัจจัยเสี่ยงในการประกอบอาชีพการงาน ตระกร้าจากไม้ ไม้	๑ ชั่วโมง	๑ ชั่วโมง
รวม					๖	๑๒
รวม (ทฤษฎีและปฏิบัติ)					๑๘ ชั่วโมง	

สื่อการเรียนรู้

1. วัสดุอุปกรณ์ในการสานตะกร้าจากไม้ไผ่
2. ใบความรู้
3. วิทียากร

การวัดผลประเมินผล

1. การประเมินความรู้ภาคทฤษฎีระหว่างเรียนและจบหลักสูตร
2. การประเมินผลงานระหว่างเรียนจากการปฏิบัติ ได้ผลงานที่มีคุณภาพสามารถสร้างรายได้ และจบหลักสูตร

เงื่อนไขการจบหลักสูตร

1. มีเวลาเรียน ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐
2. มีผลการประเมินตลอดหลักสูตร ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๖๐
3. มีผลงานที่มีคุณภาพ

เอกสารหลักฐานการศึกษาที่จะได้รับหลังจากอบรม

1. หลักฐานการประเมินผล
2. ทะเบียนคุมวุฒิบัตร
3. วุฒิบัตร ออกโดยสถานศึกษา

การเทียบโอน

ผู้เรียนที่จบหลักสูตรนี้สามารถนำไปเทียบโอนผลการเรียนรู้กับหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ ในสาระการประกอบอาชีพวิชาเลือกที่สถานศึกษา

ลงชื่อ

ผู้เสนอหลักสูตร

(นางสาวสกวเดือน ยิ่งชื่น)

ครู กศน.ตำบล

ลงชื่อ

ผู้เห็นชอบหลักสูตร

(นายสมบัติ เอ็นดู)

ประธานคณะกรรมการสถานศึกษา

ลงชื่อ

ผู้อนุมัติหลักสูตร

(นางสมจิต ผาดไธสง)

ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอสังขะ

รักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอบัวเขต

แผนการจัดการเรียนรู้

วิทยากร .....

หลักสูตรการสานตะกร้าจากไม้ไผ่ จำนวน ๑๘ ชั่วโมง (เรียนวันละ ๓ ชั่วโมง)

วันที่ .....เวลาเรียน.....น.

สถานที่จัดการเรียน .....

วัน เดือน ปี	เนื้อหา	กระบวนการจัดการเรียนรู้	หมายเหตุ
วันที่ ..... เวลา..... น.	<p>๑. ความสำคัญของการประกอบอาชีพ</p> <p>๑.๑ ความเป็นไปได้ในการประกอบอาชีพ</p> <p>๑.๒ แหล่งเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับการประกอบอาชีพการสานตะกร้าจากไม้ไผ่</p> <p>๑.๓. ทิศทางการประกอบอาชีพการสานตะกร้าจากไม้ไผ่</p>	<p>-วิทยากรบรรยายให้ความรู้เกี่ยวกับ หลักสูตรการสานตะกร้าจากไม้ไผ่</p> <p>๑.ความสำคัญของการประกอบอาชีพ</p> <p>๒.ความเป็นไปได้ในการประกอบอาชีพ</p> <p>๓. แหล่งเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับการประกอบอาชีพการสานตะกร้าจากไม้ไผ่</p> <p>๔. ทิศทางการประกอบอาชีพ การสานตะกร้าจากไม้ไผ่</p> <p>- ร่วมกันอภิปรายและสรุปผล / เสวนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้</p>	๒ ชม.
	<p>๒. ขั้นตอนเตรียมการ ในการสานตะกร้าจากไม้ไผ่</p> <p>วัสดุอุปกรณ์</p> <p>๑. ไม้ไผ่ดิบ (การเลือกไม้ไผ่แก่)</p> <p>๒. ต้นหวายแก่</p> <p>๓. ก้านต้นตาล</p> <p>๔. มีดตอก</p> <p>๕. มีดอีโต้</p> <p>๖. เชือกไนลอนสีเขียว</p> <p>๗. เชลเล็กทำไม้ตราหัวสิงห์</p>	<p>การลงมือปฏิบัติขั้นตอนการผลิต</p> <p>วิธีทำขั้นตอนและการปฏิบัติงาน</p> <p>๑. ตัดไม้ไผ่แก่มาผ่าซีกและผ่าแบ่งเป็นเสี้ยวเล็ก ๆ ขนาดประมาณ ๑ ซม. และอีกส่วนหนึ่งผ่าประมาณ ๑ นิ้ว เพื่อใช้ทำขอบปากตะกร้าและมือจับ</p> <p>๒. นำแต่ละชิ้นที่ผ่าไว้ ลอกใช้แต่ส่วนเปลือก โดยใช้มีดคม ๆ เหลาหรือขูดเนื้อไม้ออกและเหลือแต่ส่วนเปลือกบาง ๆ และเหนียว</p> <p>๓. เริ่มต้นสานตะกร้า โดยเริ่มที่ก้นก่อน โดยใช้ส่วนที่แข็งแรงและหนากว่าสานที่ก้น ความยาวของไม้ตามขนาดของตะกร้า เส้นที่แข็งแรงสานขึ้นตามแนวตั้ง ความห่างเท่า ๆ กัน ส่วนเส้นไม้ไผ่ที่บาง นิ่ม สานตามขวางขึ้นมาเรื่อย ๆ แน่น มีลักษณะเป็นวงกลมแต่ปากตะกร้าจะกว้างกว่าก้นตะกร้า พอได้ขนาดตามต้องการ ใช้ไม้ไผ่ขนาด ๑ นิ้ว ทำให้เป็นวงกลมและวางไว้ที่ขอบปากตะกร้า ใช้ไม้ไผ่ส่วนที่ตั้งขึ้น พัน หรือ ปิดลงไป ด้านล่าง สานลงไปประมาณ ๑ นิ้ว จนแน่นไม่หลุด ตัดเศษที่เหลือทิ้ง ตกแต่งให้สวยงาม</p>	๑๒ ชม.

		<p>๔. ใส่หูหรือที่หิ้ว ซึ่งทำจากไม้ไผ่และโค้งงอได้ ใช้เชือกหรือหวายพันให้แน่น หรือใช้เชือกที่เป็นสีพันที่มีฉาบจนมิด นำไปใช้งานหรือขายได้</p> <p>๕. หากต้องการเก็บไว้ใช้งานได้นาน ทาแล็กเกอร์เคลือบไม้ไผ่ทั้งด้านในและด้านนอก แล้วนำไปตากแดดให้แห้ง</p>	
	<p>๓. การบริหารจัดการในการประกอบอาชีพ การสานตะกร้าจากไม้ไผ่</p> <p>๓.๑.๑ สามารถบริหารจัดการในการประกอบอาชีพการสานตะกร้าจากไม้ไผ่</p> <p>๓.๑.๒ การจัดการเกี่ยวกับการควบคุมคุณภาพการสานตะกร้าจากไม้ไผ่</p> <p>๓.๑.๓ การคิดคำนวณต้นทุนการสานตะกร้าจากไม้ไผ่</p>	<p>๑. ศึกษาข้อมูลการตลาด และวิเคราะห์ความต้องการของตลาดในชุมชน ประเทศและโลก จากสื่อต่างๆ ทั้งเอกสาร สื่อบุคคล สื่ออิเล็กทรอนิกส์ต่างๆและแหล่งเรียนรู้</p> <p>๒. แบ่งกลุ่มศึกษาวิเคราะห์และระดมความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยความเสี่ยงที่คาดว่าจะเกิดขึ้น รวมทั้งหาแนวทางในการจัดการความเสี่ยง</p> <p>๓. ฝึกปฏิบัติการคิดคำนวณต้นทุน กำไร การจัดทำบัญชี การกำหนดราคา การส่งเสริมการขาย การกระจายสินค้า</p> <p>๔. ร่วมกันอภิปราย / เสวนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในชั้นเรียน</p>	๒ ชม.

ลงชื่อ.....วิทยาการ

(.....)

วันที่ ...../...../.....

ลงชื่อ.....ครู กศน.ตำบล

(.....)

วันที่ ...../...../.....

ลงชื่อ.....ผู้ตรวจแผน

(.....)

วันที่ ...../...../.....

ลงชื่อ.....ผู้อนุมัติ

(.....)

วันที่ ...../...../.....